

Levende Landbouwcultuur

Jubileumcongres 8 november in de Rode Hoed

'Levende landbouwcultuur': met deze congresstitel laten we zien dat biodynamische landbouw zich op veel meer richt dan alleen bedrijfseconomie. BD-landbouw biedt inspiratie en kwaliteitsvoedsel en versterkt de levenskrachten in en om ons heen. Daar is grote behoefte aan nu de samenleving in de greep is van financiële korte termijnbelangen. Steeds meer mensen verliezen hun vitaliteit door stress en ongezond voedsel.

De BD-beweging heeft veel voortgebracht om heel erg trots op te zijn, maar dit wordt slechts door een kleine groep gezien.

De biodynamische landbouw is in deze tijd van economische, ecologische en sociale crises urgenter dan ooit. De samenleving snakt naar positieve voorbeelden, naar écht voedsel, en naar bedrijven waar échte toegevoegde waarde wordt gecreëerd. Ik zie het als uitdaging om niet alleen onszelf te blijven ontwikkelen: we moeten tegelijk laten zien dat de dingen die wij realiseren relevant zijn voor ontwikkelingen in de hele samenleving.

Mijn persoonlijke motivatie om dit congres te organiseren is dat ik de verbindingen in de keten wil versterken. Tijdens gesprekken met boeren en handelaren werd ik me ervan bewust hoe noodzakelijk dit is. Zonder namen te noemen, heerst er veel wederzijds onbegrip, maar dit ongenoegen wordt vooral in de eigen omgeving uitgesproken.

Voor een kwalitatieve groei is het belangrijk om uitgangspunten en idealen te delen, eigentijds in te vullen en te vertalen naar nieuwe groepen consumenten. Veel mensen zijn

zich niet bewust van de kwaliteiten van biodynamische voeding, terwijl ze daar wel voor openstaan. Om hen te bedienen is een gezamenlijke aanpak nodig: goede zichtbaarheid en informatie in de winkels, een breed assortiment (inclusief Demeter vlees!), een hoge kwaliteit en een juiste prijs. Hoe doen we dat? Vinden we elkaar op onderwerpen als prijs en kwaliteit? Hoe overbruggen we meningsverschillen? De ervaren en deskundige sprekers op het congres kunnen ons inspireren om nieuwe, toekomstgerichte stappen te zetten. Daarover willen we in gesprek komen met iedereen die betrokken is bij of werkzaam is in de biodynamische landbouw.

Het verbouwen van voedsel is de basis van ons bestaan en van onze cultuur. En alleen een gezonde en levende landbouwcultuur kan vitaal voedsel voortbrengen. Met de slogan 'Leven begint met Demeter' is die levensversterkende kracht – het generatieve vermogen van zaadgoed tot eindproduct – ook de basis van onze communicatie geworden. Het congres ter gelegenheid van 75 jaar BD-Vereniging is een goed moment om die levenskracht te vieren, nieuwe groepen te inspireren en vooruit te kijken. De uiterst constructieve en plezierige samenwerking met de mensen van de BD-Vereniging om dit congres vorm te geven, is wat mij betreft alvast een eerste resultaat.

Ik hoop u allen te ontmoeten op 8 november in de Rode Hoed.

Bert van Ruitenbeek, directeur stichting Demeter

Levende Landbouwcultuur

Jubileumcongres 8 november in de Rode Hoed

Al ruim driekwart eeuw is de biodynamische landbouw de voortrekker van tal van sociale, ecologische en economische vernieuwingen in de landbouw- en voedselketen. Hoe houden we die cultuur van vernieuwing levend? En hoe werken we als boeren, handel, verwerkers, onderzoekers en winkeliers in nauw contact met de klant samen aan kwalitatief hoogstaande voeding?

Dagprogramma

13.30 u Opening dagvoorzitter **Bert van Ruitenbeek**, directeur stichting Demeter

13.45 u **Volkert Engelsman**, directeur biologisch handelsbedrijf Eosta.

Wat betekent het antroposofische gedachtegoed voor hem bij het vormgeven van een handelsbedrijf en de kernwaarden van Nature & More? En wat is de potentie van het keurmerk Demeter richting consument?

14.15 u **Eric Goewie**, Emeritus Professor Ecologische Landbouw, Wageningen Universiteit.

Biodynamische landbouw als wetenschappelijk verantwoord alternatief voor intensieve landbouw.

14.45 u **Machteld Huber**, arts en senioronderzoeker Louis Bolk Instituut.

Welke meerwaarde heeft het streven naar evenwichtige productie voor productkwaliteit? Waar liggen de uitdagingen van de keten om te werken aan vitaal voedsel?

Pauze

16.00 u **Workshops** over ketensamenwerking en kwaliteitsontwikkeling

- 1) Eerlijke handel/ Fair Trade
- 2) Dierenwelzijn (o.a. antibiotica)
- 3) Bodemvruchtbaarheid, kringlopen en klimaat
- 4) Assortiment en productkwaliteit

17.00 u **Debat**: Hoe geven we ontwikkeling vorm en hoe werken we daar als keten in samen?

Met BD boeren **Michiel Vos** en **Krispijn van den Dries**; **Merle Koomans** van Odin/Estafette, **Erik Does Udea**/EkoPlaza en **Roos Saat**, winkelier Groene Passage.

17.30 u Feestelijke Boekpresentatie van 'De aarde zal weer vruchtbaar zijn – Verhalen van

landbouw pioniers', geschreven door **Ellen Winkel** n.a.v. 75 jaar BD-Vereniging met een inleiding door de voorzitter van de BD-Vereniging **Albert de Vries**. Met beelden en reacties van pioniers uit het BD-veld.

18.15 u Toast op het jubileum. Lopend buffet, ingeleid door topkok **Eric van Veluwen**

De biodynamische landbouw staat aan de basis van veel vernieuwingen die navolging kennen bij reguliere of biologisch werkende boeren; de combinatie van landbouw en zorg, groenteabonnementsystemen, het werken vanuit diereigen gedrag met een zeer laag antibioticagebruik, grote aandacht voor gewasrotatie, het sluiten van kringlopen van mest en voer, het werken zonder chemie en kunstmest, het is allemaal ontsproten uit de BD landbouw. Daarmee is de biodynamische landbouw met zijn nog beperkte omvang al ruim driekwart eeuw de vernieuwingsbron voor een vitale landbouwcultuur met smaakvolle producten – herkenbaar aan het Demeter keurmerk – als resultaat.

Wat is de bron van dit succes en de bredere betekenis voor de ecologische, economische en sociale crises die we als samenleving doormaken?

Gespreksleider: **Dick Veerman**, Foodlog.nl

20.00 u Lezing van **Prof. Dr. Kees Zoeteman** over de biodynamische landbouw als vernieuwingsbeweging. De BD-landbouw is ontstaan na de landbouwcursus die antroposoof Rudolf Steiner gaf in 1924. Twee jaar later ging in Nederland de eerste grote biodynamische landbouwonderneming van start: Loverendale op Walcheren. Hoe actueel en urgent is de biodynamische landbouw op dit moment? Waar komt het succes vandaan en hoe slaagt deze beweging erin zichzelf te blijven vernieuwen?

Zoeteman is afgestudeerd als chemicus en heeft al tijdens zijn loopbaan bij het RIVM en als topambtenaar bij het toenmalige ministerie van VROM geprobeerd de muur te slechten tussen de reductionistische wetenschap en een holistische, natuurwetenschappelijke visie die uitgaat van levenskrachten die niet direct meetbaar en zichtbaar zijn. Hij is medevormge-

ver van het eerste Nationale Milieu Beleidsplan en schreef o.a. de boeken Gaia-sofie en Gaia logica over de werking van de aarde als levend systeem (zie boekbespreking op pag 27). Zoeteman is nu hoogleraar duurzaamheid aan de Universiteit van Tilburg en een groot kenner van het werk van Rudolf Steiner.

20.45 u Biodynamisch boer **Jan Schrijver** van tuinbouw- en akkerbouwbedrijf De Lepelaar in St. Maarten geeft voorbeelden van het waarnemen en stimuleren van levensvormende krachten in de dagelijkse praktijk van het boerenbedrijf. Voor een BD-bedrijf vormt de vitaliteit van planten en dieren als het ware een spiegel van de totale bedrijfsgezondheid. Hoe kom je tot zichzelf versterkende kringlopen? Hoe stuur je een boerenbedrijf vanuit het geheel? Wat betekent biodynamisch anno 2012 voor een modern landbouwbedrijf?

21.15 u Debat met de zaal. Borrel ter afsluiting

Inschrijven kan met dit formulier of op www.bdvereniging.nl. Vul per deelnemer één formulier in en maak eventueel voor meerdere deelnemers een kopie.

Inschrijven

De deelnamekosten zijn €119 (incl. BTW) inclusief drankjes, een feestelijk buffet en een slotborrel. Leden van de BD-Vereniging of de Antroposofische Vereniging en licentiehouders van het Demeter keurmerk betalen €65 (incl. BTW).

Ik meld mij aan voor het jubileumcongres

- en betaal € 119
- en ben lid van de BD-vereniging en/of Antroposofische vereniging en betaal € 65
- en ben licentiehouders van het Demeter-keurmerk en betaal € 65
- Ik ben journalist en kom namens _____

Deelnemer (gegevens worden gebruikt voor badge)

Organisatie / Bedrijf _____

Voornaam / Initialen _____

Achternaam _____

(Factuur) Adres _____

Postcode+Plaats _____

E-mailadres _____

Telefoonnummer _____

P+R Parkeerlocatie

- Ik wil meer informatie ontvangen over reizen met de auto naar een P+R Parkeerlocatie. (Als u een e-mailadres heeft ingevuld, sturen we u deze informatie digitaal toe.)

Carpoolen

- Iemand mag met mij meerijden. U kunt mijn gegevens doorgeven aan carpoolers zonder auto.
- Ik rijd graag met iemand mee. Stuur mij de gegevens van de carpoolers met auto. (Deze lijst wordt half oktober rondgestuurd.)

Stuur, mail of fax dit formulier naar:

Stichting Demeter
Diederichslaan 25 D
3971 PA DRIEBERGEN
T 0343-522355
F 0343-516943

E info@stichtingdemeter.nl
W www.stichtingdemeter.nl

Reizen naar debatcentrum De Rode Hoed

Voor de locatie De Rode Hoed is gekozen vanwege het publieke avonddeel en vanwege de goede bereikbaarheid met het openbaar vervoer. De Rode Hoed ligt in hartje Amsterdam op 10 minuten lopen van Amsterdam Centraal Station. Het is bereikbaar met de auto, maar makkelijker en goedkoper met het OV.

Wilt u met de auto komen, dan zijn de parkeermogelijkheden direct in de buurt beperkt en kostbaar. Een goede optie is om te parkeren bij een P+R parkeerlocatie naast de snelweg(en). De P+R garages aan

de noordkant van Amsterdam hebben een directe OV-verbinding van ongeveer 30 minuten met Amsterdam centrum. U kunt uw auto parkeren voor 8,00 per dag onder de voorwaarde dat u verder reist met openbaar vervoer. Voor iedere medereiziger (tot een maximum van 5 personen) krijgt u een gratis retourtje openbaar vervoer (bus, tram, trein).

Zie www.derodehoed.nl, Keizersgracht 102, 1015 CV Amsterdam

Het jubileumcongres wordt georganiseerd door Stichting Demeter en de BD Vereniging i.s.m. de Antroposofische Vereniging.

Vereniging voor
Biologisch-Dynamische
Landbouw en Voeding

Antroposofische Vereniging
in Nederland

Sponsors: Land & Co, EkoPlaza, Wessanen Benelux, BD-Totaal en Triodos Bank